

ČAJ

Pro chvíle pohody

LEDEN 2021

Časopis Autorů Jičínska

CARPE DIEM

(úryvek)

Na stole dubovém dobroty číše žije,
odhod' už smutek, pryč je nostalgie,
přátelé, braši, dneska se zpijem,
tasme už kordy, CARPE DIEM !

Jiří KIMLA

172

Vážení čtenáři,

lednovým číslem ČAJe 172 otvíráme již dvacátý ročník časopisu.

Hostem malého jubilea je Severočeský klub spisovatelů.

Jeho předseda, **Jiří Kimla** se představuje básní „**Carpe diem**,“

navíc v rozhovoru přiznává: „**V knihách jsem se narodil!**“

Jeho knihu „**Nahá zelinářka**“ představuji v malé recenzi.

O „**rozhovor v čase koronaviru**“ jsem požádal

trojici žen pracujících v kulturních zařízeních tří zemí.

Marcela Kubovová žije v Itálii a pracuje ve Faenze v muzeální knihovně. **Tat'ána Sivová** žije ve slovenském Martině, kde pracuje

jako metodička v Turčianskej knižnici. Obě dvě autorky známe z poetických setkání v Jičíně a Martině. Českou stranu zastupuje

ředitelka Knihovny Václava Čtvrtka v Jičíně **Jana Benešová**.

Tři různé pohledy na koronavirus očima tří kulturních pracovníků poskytují zajímavé srovnání události číslo jedna loňského roku.

Regionální tvorbu zastupuje moje povídka „**Lojza**.“

Bohužel v prosinci 2020 nás navždy opustil

básník a aforista **Jiří „George“ Figura**,

na kterého jsem zavzpomínal v závěru ČAJe.

Úspěšný vstup do nového roku 2021 s ČAJem přeje

Václav

ČAJ pro chvíle pohody

č.172, leden 2021, ročník XX

Vydáno 5. ledna 2021 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

Severočeský klub spisovatelů

Myšlenka založit na severu Čech spisovatelskou organizaci vznikla někdy v polovině prosince roku 1989. Stalo se tak na schůzce skupiny spisovatelů v budově Krajského národního výboru v Ústí nad Labem. Mezi iniciátory byli například Ladislav Muška, Arnošt Herman, Anna Sedlmayerová, Josef Král, Luboš Příhoda. Přítomna tehdy byla také Růžena Pečivová. Severočeský klub spisovatelů byl oficiálně ustaven na schůzi 30. března 1990 jako kolektivní člen vznikající celorepublikové Obce spisovatelů. První vedení SKS bylo zvoleno ve složení: Ladislav Muška, Arnošt Hermann, Vladimír Provazník a Jana Soukupová. Obec spisovatelů potvrdila SKS jako svého kolektivního člena na své první řádné valné hromadě 7. dubna 1990. Nějaký čas pracovalo předsednictvo SKS ve tříčlenné sestavě. S L. Muškou a A. Hermanem, liberecký region zastupoval básník Ludvík Středa. Tajemnicí se stala Růžena Pečivová.

24. února roku 1995 byl klub zaregistrován jako právní subjekt. Předsednictvo se v následujících letech ustálilo jako čtyřčlenné – k ústecké dvojici Muška a Herman byli zvoleni duchcovská Věra Bartošková a varnsdorfský Milan Hrabal. V tomto složení pracovalo vedení SKS více než dvě dekády až do listopadu 2019.

Po vzniku samosprávných krajů se v roce 2000 Severočeský kraj rozdělil na kraje Ústecký a Liberecký. Od klubu se tehdy oddělili spisovatelé z liberecké oblasti a založili Kruh autorů Liberecka, který byl zaregistrován

Ministerstvem vnitra 19. ledna 2000.

Za celou dosavadní dobu působení vydal SKS ve spolupráci se Severočeskou vědeckou knihovnou v Ústí nad Labem šest společných almanachů (Je nás 15 /2004/, Odlesky z řeky poezie /2007/, Kde se země provinila /2009/, Umlklé struny zvuk...? /2010/, Jen krůček od tajemství /2013/ a Slunce v hodinách /2018/), podpořil vydání řady knih jednotlivých autorů, podílel se na pořádání desítek literárních setkání nejen v Ústí nad Labem, ale také v Duchcově, Litoměřicích, Roudnici nad Labem, Varnsdorfu nebo Žatci. V současné době má SKS dvaatřicet členů, devět z nich je současně členem Obce spisovatelů. V řadách klubu je také člen Českého centra Mezinárodního PEN klubu. Zajímavostí bezesporu je, že v roce 2017 do klubu byli přijati také dva nevidomí spisovatelé. Podstatné je, že o klub projevují zájem noví, mladší autoři a svými aktivitami obohacují činnost klubu.

Za zmínku stojí také aktivity vzniklé z podnětu členů klubu jako je Sdružení pěstitelů haiku, nebo třeba velkopáteční poetické putování křížovou cestou v Jiřetíně pod Jedlovou.

Pro spisovatele je ovšem nejdůležitější napsat a publikovat své literární dílo. Členové SKS v uplynulých třech dekáдах vydali samostatně nebo se podíleli na více než stovce prozaických knih, básnických sbírek nebo jiných publikací, v několika případech i v zahraničí. Zřejmě největším hitem mezi nimi je čtvrté vydání knížečky Ladislava Mušky Vážení truchlící a ostatní hosté. Jiří Kimla se v poslední době začíná prosazovat nejen jako prozaik, ale také jako scénárista filmů Juraje Šajmoviče. Účast severočeských spisovatelů v tuzemských i zahraničních sbornících a antologiích, publikování v novinách, časopisech tištěných i internetových čítá stovky položek. Členové klubu také získali několik literárních cen, např. Alena Melicharová (první cena za básnickou sbírku na Polabském knižním veletrhu v Lysé nad Labem), Ladislav Muška (Cena Jiřího Marka za nejlepší detektivku roku), Milan Hrabal (ukrajinská Gogolova cena za překlady poezie).

Předsednictvo pracuje bez nároku na odměnu, klub rovněž nemá kancelář. Veškerá administrativní činnost byla vykonávána v bytě paní Růženy Pečivové resp. Ladislava Mušky. Pouze ústecké pořady a schůze klubu se konají v prostorách Severočeské vědecké knihovny, jejíž vedení si před lety vzalo činnost klubu částečně pod svá křídla.

Podle podkladů od Milana Hrabala zpracoval Fr. Liecht

Foto převzato ze stránek [Severočeský klub spisovatelů \(8u.cz\)](http://Severočeský klub spisovatelů (8u.cz)) .

„V knihách jsem se narodil!“

ROZHOVOR – JIŘÍ KIMLA

Koncem roku 2019 byl Jiří Kimla (*1947) zvolen předsedou Severočeského klubu spisovatelů. Vedení klubu se ujal po dlouholetém předsedovi Ladislavu Muškovi. Zajímalo mě, jaké jsou jeho plány ve funkci vedoucího krajské organizace spisovatelů, neboť sám pracuji ve výboru Střediska východočeských spisovatelů. Začal jsem hledat další informace o Jiřím Kimlovi a zjistil jsem, že jeho tvorba je rozmanitá, že mezi jeho koníčky patří dobrý humor, což mě jako organizátora literární soutěže Řehečská slepice, zaujalo dvojnásob. Nakonec jeho knihy „Nahá zelinářka“ či „Harykovy kapesní hodinky“ musí zaujmout čtenáře milujícího humor, nadhled a ironii.

Jsem rád, že Jiří Kimla přijal nabídku na rozhovor.

- Dovolím si začít otázkou směřující k Vaší nové funkci. Jak se to stane, že se člověk stane předsedou?

To jste na výroční členské schůzi severočeských spisovatelů a po hlasování se dozvíte, že jste se stal předsedou prestižního klubu. Určitě si vzpomenete na starý Řím a Claudia. Funkčně byl sice o mnoho výš, ale paralela se zde přímo nabízí.

- Můžete nám představit Váš klub (kolik má členů, aktivity, atp.)?

Historie klubu se začala psát v roce 1989, kdy dva výteční spisovatelé a publicisté, Ladislav Muška a Arnošt Herman (ten bohužel letos zemřel), stanuli u založení Severočeského klubu spisovatelů, který se stal právnickou osobou v rámci Obce spisovatelů Praha. Do klubu vstupovali postupně severočestí autoři literatury a kmenový stav se ustálil na třiceti spisovatelích a ten přetrvává plus minus stále. Z pera autorek a autorů klubu vzešla řada kvalitních textů v oblasti poezie, prózy i jiných literárních děl.

Momentální stav na knižním trhu není moc dobrý. Kniha se stala zbožím a nakladatelé vydávají brakové paměti „dvacetiletých celebrit“, doplňované kuchařkami, podle kterých se uvaříte i sebe sama. Preferované jsou překlady zahraničních autorů, nebo i českých autorů, jejichž jména jsou zárukou neprodělečného prodeje. Kniha vůbec zaznamenává ústup ze slávy, a prodeje z nákladů neznámých autorů se počítají na desítky, maximálně stovky. Proto se snažíme vydávat i vlastní práce ve formě almanachů. Protože na vydání nemáme dotace, skládají se členové a z vlastních zdrojů.

Nakonec se knihy dostanou na svět. Bohužel, a zase jsou v tom peníze, náklad almanachu je vždy okolo dvou set ks, takže mezi čtenáře se mnoho knih nedostane. Zkrátka a dobře, jako je dnes všechno o penězích, tak i my se s tím musíme potýkat.

S vedením připravujeme nábor nových mladých autorů do klubu, budeme mít snahu organizovat autorská čtení po naší oblasti, křty nových knih apod. Epidemie poněkud náš rozlet zpomalila, takže naše další přípravy se soustředí na podzim. Zkrátka práce jak na kostele.

- Víte, že jak člověk začne fungovat, přestává mít čas na svoji tvorbu? Nemáte z toho trochu strach?

Jsem tak trochu v mlýnici. Moje tvorba zaujala členy filmového štábu režiséra Juraje Šajmoviče, a tak jsem se spolupodílel na scénářích pro dva filmy a další jsou rozepsány. Ve filmu Praga pana Příhody jsem si zahrál postavu novináře. Film Tady hlídáme my, je momentálně dotočen a půjde do střížny. Premiéry obou filmů by měly být na přelomu roku.

Takže jsem teď ve finále na almanachu a píšu s velkými pauzami třetí díl románu s pracovním názvem Nevratný proces. Mám ještě námět na třídlíný film, katastrofické sci-fi, tak pokud se dramaturgii bude líbit, budu mít další práci. A do toho námět na film z prostředí Šumavy. Z tvorby ani strach nemám, jako strach z toho, aby klub fungoval, tak, jak by měl.

- Jaké plány máte s klubem spisovatelů? Co byste chtěl změnit, prosadit? Event. co se Vám za krátkou dobu ve funkci již podařilo?

Plány? Asi jako každý předseda. Aby jeho členové byli vidět co nejvíce prostřednictvím svých prací. Založili jsme vlastní webové stránky: <http://Severoceskyklubspisovatelu.8u.cz/> . Jsou tam naše práce v tištěné i audio formě, připravujeme i obrazové klipy. Klub stárne a je potřeba novou krev. Byl bych rád, kdybychom objevili nové talentované autory, kteří by mohli v klubu růst a pořádat literární akce s účastí svých autorů. Není bez zajímavosti, že se mně ozvala jedna organizátorka ze Slovenska, která nám nabídla spolupráci pro autorské čtení u nich, které by plně zabezpečili. Tak nápadů je dost, jen mít peníze na realizaci. Ale snad se nám povede získat sponzory, kteří by nám pomohli.

- Znáám některé členy Vaší organizace, nejvíc asi varnsdorfského básníka a překladatele Milana Hrabala. Kdo další patří k oporám klubu?

Opory jsou všichni mí kolegové, od kterých se mám stále co učit, a kteří přinášejí světu radost i poučení. Nebylo by fair na někoho ze špiček klubu zapomenout a tak vzpomenu jen jednoho za všechny. Je to Lád'a Muška,

autor více než třiceti knih, novinář, operní zpěvák a především skvělý chlap, který stál u zrodu klubu a celou dobu ho táhl až do své devadesátky, kdy už mu zdraví nedovolilo pokračovat ve funkci. Jemu čest i všem ostatním, kteří mají chuť do práce v klubu spisovatelů.

- Jak jste se Vy dostal k literatuře? Oficiálně jste do světa literatury vstoupil kriminálním příběhem „Úder mimo hru.“ Lákaly Vás detektivky?

V knihách jsem se narodil. Můj tatínek měl velkou knihovnu a svůj čtenářský zájem spolu s maminkou přenesli na mě, takže pro mě byla kniha odmalička věrným přítelem a společníkem. Když jsem začal vydělávat, první, co jsem koupil, byla kniha a dodnes si pamatuji, že to byli Bubáci pro všední den od Karla Michala. Tak jsem se krásnou i odbornou literaturou pročetl do zralého věku, a když mně bylo padesát, onemocněl jsem a lékaři mě poslali do invalidního důchodu. Najednou jsem měl víc času a tak jsem začal psát. Už dlouho jsem měl v hlavě knihu o mosteckých boxerech, mezi kterými jsem delší dobu působil jako boxer a později jako funkcionář. Knihu Úder mimo hru jsem napsal jedním dechem. Příběh je smyšlený, ale postavy a některé příhody jsou skutečné. Naštěstí se objevil můj spolužák z gymplu, který byl poslancem ve Sněmovně a vydání knihy finančně podpořil, takže ji Jiří Švejda vydal. A to už jsem měl napsaný další román Kroky do prázdna, začal jsem být víc známý a povedlo se mně sehnat dalšího nakladatele, což byl pán působící na Floridě, původem Čech, kde s manželkou provozovali nakladatelství Sharpless, které mě vydalo další knihy. A k těm detektivkám, nelákají mě víc, než jiná, ale kvalitní literatura.

- Vyzkoušel jste různé žánry, ale máte rád humor. Já osobně začínal na povídkách Šimka a Grossmana. Jak to bylo u Vás? Máte rád Švejka? Já ano, ale znám lidi, kteří jej nesnášejí.

Humor se prolíná veškerou mou tvorbou. Bez něj bych potupně zhynul. Povídky Šimka a Grossmana mě také hodně oslovily, ale snad nejvíc jsem se položil do Bubáků pro všední den. Autor Karel Michal (Emil Buksa) už bohužel nežije, posílal bych mu děkovné dopisy. Taky jsem miloval Žakovu Cestu do hlubin študákovy duše a spousty dalších...

Když jsem se dostal ke Švejkovi, byl jsem unešen. Haškova brilantní vyprávěčská technika, skvěle vykreslené postavy a postavičky, to nemohlo skončit jinak, než zařazením do seznamu mých TOP knih. Mimochodem, když jsem byl na vojně, běhalo tam tolik jeho postav, až jsem zíral. Osudy dobrého vojáka Švejka je pro mě kniha knih!

- Obdivuji Váš literární záběr, od povídek, přes poezii, divadelní hry,

filmové scénáře. Dalo by se tedy říct „Vším čím jsem byl, byl jsem rád?“

To mě nikdy nenapadlo. Dělán, co umím a co neumím, to se zkouším naučit. Pokud to není matematika. Což mě šíleně mrzí, ale tady jsem se prostě nepovedl.

- Měl jste nebo máte svoje literární vzory? Knihy, ke kterým se vracíte? Doporučte nám čtenářům Vaše „srdcovky?“

Jako kluk jsem miloval Fabriciovy Plavčíky kapitána Bontecoa. Později jsem četl, co mně přišlo do ruky. Karla Čapka, Ludvíka Součka, Jaroslava Haška, Vladimíra Körnera, Karla Michala, Vítězslava Nezvala, Jiřího Suchého a třeba Vaška Hrabě, mimořádně talentovaného kluka, který bohužel hodně brzy zemřel. Ze zahraničních Normana Mailera, Miku Waltariho, Betty McDonaldovou, Jerome Klapku Jerome, Patricka Ryana, Vladimíra Vysockého, Josepha Hellera, Jacka Keroucka, Charles Bukowského, Michaila Bulgakova...kruci, nějak jsem se rozjel. A taky miluji sci fi. Každá z knih autorů, které jsem napsal, by mohla být klidně srdcovkou.

- Jak složité je dnes vydat knihu? Co byste na knižním trhu zlepšil?

Hodně složité. Nezavedení autoři mají malé šance. Nakladatelé prostě odhadují, zda kniha nebude prodělečná. Někdy vyžadují finanční spoluúčast autora, jiní autoři si platí malonáklady sami ze svých zdrojů.

Co zlepšit? Možná preference českých regionálních autorů, velké snížení DPH nakladatelům a vydavatelům, už od školek vést děti k účtě a zájmu ke knihám a větší pozornost ministerstva kultury. Což je zase všechno o penězích.

- Jste členem Severočeského klubu spisovatelů. Co Vám členství přináší? Má smysl sdružovat se?

Radost, že můžu tvořit a potkávat se s kolegy stejných zájmů. Nejsem si jistý, že vím, kde nemá význam se sdružovat, ale případ našeho spolku to není. Mně osobně a asi nejenom mně by bylo líto, kdyby SKS muselo ukončit činnost.

- Přicházejí k Vám jistě i mladí začínající autoři. Co byste jim doporučil, když chtějí vydat knihu?

Aby obesílali všechny nakladatele po poradě se zkušenějšími. Aby sháněli sponzory a hlavně se nenechali odradit po případném neúspěchu a nezanevřeli na psaní. Na netu je hodně literárních serverů, kde můžou jít s kůží na trh.

- Rád jsem jezdil na Literární Varnsdorf, bohužel již zanikl. Co říkáte množství literárních soutěží v dnešní době? Účastníte se třeba jako porotce těchto soutěží? Myslíte, že jsou důležité? Event. Doporučil byste některé z vlastní zkušenosti?

Zatím jsem se nezúčastnil. Nemám dostatek talentu a nevím, zda bych byl jako porotce nějak užitečný. Soutěže jsou určitě přínosem. Často se objeví mimořádná osobnost nebo řada skvělých textů. U nás je celá řada výborných spisovatelů, jen mají tu smůlu, že nežijí v Praze.

- Říká se, že pražští autoři mají výhodu, neboť jsou blíž kulturnímu dění, nakladatelství, kontaktům atd. Je opravdu těžší prosadit se jako autor z regionu?

Viz předchozí odpověď na otázku. Myslím si, že mají. Ostatně i Obec spisovatelů je dotovaná, regiony už nikoliv.

- Jak jste prožil koronavirovou karanténu? Inspirovala Vás ve Vaší tvorbě?

Almanach jsme pracovně nazvali: „I přes pandemii píšeme,“ nakonec se bude jmenovat jen Almanach 2020. Název vyjadřoval, že ani v karanténě jsme nepřestali pracovat.

- Když už jsme u severočeského regionu, v našem povědomí nepatří mezi místa, kam by se jezdilo na dovolenou. U vás, mosteckého rodáka, je to asi jiné. Co se Vám líbí ve Vašem kraji? Co Vás tam drží a chtěl byste, nebo dokázal, žít někde jinde?

V naší oblasti od Chomutova po Děčín je celá řada vynikajících rekreačních míst. Krušné hory, Labské pískovce, Poohří, Polabí a mohl bych jmenovat dál. A to už nemluvím o významných památkách. Takže bych to neviděl, že k nám lidé nejedí na dovolené. Jistě, Mostecko a okolí bylo prezentováno jako šedivé haldy a smrduté chemičky, ale i na Mostecku je na řadě míst krásně. Ono také záleží na infrastruktuře, dostupnosti a údržbě. A zase peníze, ale také nadšenci...

Narodil jsem se ještě ve starém Mostu a mám ho pořád pod kůží. Moje dětství bylo nádherné a je plné vzpomínek. Severočeský kraj je můj domov a žít jinde bych asi dokázal, kdybych musel, ale nechtěl.

- Jak jsem zjistil, máte slabost pro Itálii, kde žije Vaše dcera. Cestujete rád a kam byste se ještě rád podíval?

Moje srdcovka jsou Benátky, které leží asi 100 km od našich. Když tam jsme, tak se tam určitě objevím. Nicméně s cestováním už to není tak žhavé. Dřív jsem služebně projel kus světa, takže nyní volné chvíle

nejraději trávím v Labských pískovcích. Kdybych se mohl ještě utrhnout, tak bych chtěl vidět Teotihuacán v Mexiku.

- Čeho si z Vaší tvorby nejvíc vážíte? A jaké další plány máte?

Nejvíc si vážím toho, že můžu pořád pracovat a německý doktor mě zatím nechává na pokoji. Moje plány jsou jednoduché. Dopsat román a vydat ho a nenechat se vyhodit z týmu pana režiséra Juraje Šajmoviče a filmové producentky Betty Šajmovičové, což jsou skvělí lidé, u kterých jsem se hodně naučil a pořád se učím.

Chci popřát všem čtenářům dobrých knih pohodové dny, hodně úspěchů, které ve zdraví dosáhnou. Děkuji panu Václavu Francovi, že pro mě vymyslel zajímavé otázky, na které jsem mu nezajímavě, ale od srdce, odpovídal.

Přeji Vám hodně zdraví, úspěchů v životě i literatuře. Děkuji za rozhovor.

Václav

Jiří KIMLA - NAHÁ ZELINÁŘKA

Triton, 2019

O tom, že mám něco společného s autorem knihy „Nahá zelinářka“ Jiřím Kimlou svědčí již úvodní povídka „Smrták.“ Sám jsem napsal rozhlasovou hru s obdobnou tematikou. Kimlův „Smrták“ je údernější, nechá vás možná vybrat, zda pravé nebo levé dveře, ale neradujte se, stejně si vás najde v překvapivé pointě.

Nakonec i v povídce „Fiktivní deník“ autor ukazuje část života milenky Karla Hynka Máchy Lori Šomkové, což zpracovávám v povídce „Proces K.H.Máchou.“

Mám rád povídky ze sportovního prostředí a Jiří Kimla ji v knize servíruje v příběhu „Bohoušovo zlato.“ Ve stylu povídek Oty Pavla čtenáře zavede na olympiádu v roce 1960 do Říma, kde Bohumil Němeček (mimochodem z rodného Tábora se přestěhoval do Děčína a žil v Ústí nad Labem) získal zlatou medaili v boxerském ringu.

Těch spojitostí bych našel více, třeba v ironické povídce „Ukradená taška,“ kde známý recidivista ukradne tašku se zvláštním obsahem. Zde asi nejvíc Kimla uplatňuje svůj smysl pro humor, jemnou ironii, ale ta prostupuje všechny povídky.

S autorem prožijeme pobyt v teplických lázních, prožijeme v Chamonix jednu „au pair dovolenou.“ Autor si klade otázku, zda by se nemělo spíše mluvit o otrokyni, služce či děvečce (viz str. 53). Hlídat děti je třeba i v Americe v době teroristických útoků na „dvojčata“ - viz povídka „Na blind

do Ameriky.“ Nebudete se nudit ani při cestě v povidce „Cvičný zájezd pro průvodce nováčky.“

Osobně se mi líbí povídka „Mračno z Rabštejna,“ kde se úvod příběhu odehrává na konci 2.světové války, ale „wunderwaffe – zázračná zbraň s fyzikálními změnami prostředí“ začne působit díky dvojici pátračů Kurta a Karla v dnešní době.

Celý soubor dostal název podle poslední povídky „Nahá zelinářka,“ ve kterém inženýr Vilém Studnička nastupuje jako vedoucí pracovník do nového zaměstnání. A hned první den prožije řadu pozoruhodných událostí ústících nejen ke změně v osobním, ale i pracovním životě.

Jiří Kimla píše svižně, jeho hrdinové jsou lidé z masa a kostí. Povídky jsou čtivě, vypointované. Já jsem se při četbě rozhodně nenudil, ale bavil.

Takže zcela nesouhlasím se Smrťákem (viz str. 12), že kdyby někdo našel ty „vaše slátaniny,“ tak je vyhodí. A pro kulturu to prý nebude nějaké neštěstí. Troufám si oponovat, určitě by to byla škoda. Nakonec se můžete přesvědčit sami. „Nahou zelinářku“ vřele doporučuji!

Václav

Jiří KIMLA - CARPE DIEM

Na stole dubovém dobroty číše žije,
odhod' už smutek, pryč je nostalgie,
přátelé, braši, dneska se zpijem,
tasme už kordy, CARPE DIEM !

Záclony vlají a ruka ruku myje,
zítra to bude jiná symfonie,
stejně pak všichni brzy shnijem,
tasme už kordy, CARPE DIEM!

Dívenko sličná, voláme hyjé,
prsa tvá slastí, chtíč do větru vyje,
na těle pevném ruce vryjem,
tasme už kordy, CARPE DIEM!

Po bitce v sukno krev se vpije,
vyčpěla divná harmonie,
všechny ty kárače ihned zbijem,
tasme už kordy, CARPE DIEM!

Báseň převzata ze stránek [Letní noci – Severočeský klub spisovatelů \(8u.cz\)](http://8u.cz)

ROZHOVOR V ČASE KORONAVIRU

Rok 2020 se zapíše do historie jako rok poznamenaný koronavirem, karanténami, rouškami a dalšími termíny nerozličně spjatými s tímto onemocněním. Napadlo mě vyzpovídat trojici žen, jenž pracují v kulturních institucích (knihovny, muzea), jak ony prožily právě končící se rok. A aby to bylo zajímavé oslovil jsem tři zástupkyně z různých zemí.

Pandemie koronaviru začínala v Evropě v Itálii, kde žije **Marcela Kubovová** (dále Marcela), ale postupně zasáhla celou Evropu, takže i Slovensko, kde v Turčianskej knižnici v Martině pracuje **Tat'ána Sivová** (dále Táňa). Nevyhnula se ani České republice, kde řediteluje v Knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně **Jana Benešová** (dále Jana).

- Jak na Vás zapůsobily první zprávy o výskytu koronaviru v Asii. Tušily jste, že za pár měsíců či týdnů změni naše životy?

Marcela: *Spočiatku som si myslela, že to bude tak, ako pri iných nových vírusových ochoreniach za posledné desaťročia - sprísnená kontrola na letiskách a okamžitá izolácia ľudí s príznakmi. A tak to aj bolo, až kým sme nezistili, že zákernosť tohto vírusu je v tom, že ho môžu prenášať aj naoko zdraví ľudia. Vôbec mi v tých prvých týždňoch nenapadlo, že to bude mať až také závažné dôsledky pre celý svet.*

Táňa: Hneď po správach z Číny mi napadlo, či to nepríde aj k nám. Keď sa vírus začal šíriť v Taliansku, to už som znervóznela a začala som postupne robiť doma zásoby potravín, čo sa o pár týždňov ukázalo ako rozumné.

Jana: *Nic takového jsem netušila. Zpočátku jsem poslouchala jen povrchně, spíš moc nevnímala. Později jsem litovala nakažené a izolované lidi, ale stále se mi to jevilo jako kdesi daleko...*

Marcela KUBOVÁ

- Otázka pro Marcelu: Itálie patřila mezi první země postižené v Evropě. Jak situace na jihu Evropy vypadala z tvého pohledu? Čeho jsi se obávala nejvíc?

Marcela: Spomínam si, že ešte v prvý marcový týždeň sme sedeli s kolegyňami na káve. Bol štvrtok a vo Faenze (kde pracujem v muzeálnej knižnici) už bolo poobede celkom teplo, okolo pätnásť stupňov, tak sme si sadli na terasu pred kaviarňou a rozoberali sme situáciu v Lombardsku (Lombardii). Tam už totiž niektoré oblasti vyhlásili za rizikové zóny a zvažovali v nich zákaz vychádzania. U nás to ešte vyzeralo všetko celkom pokojne. A zrazu v sobotu premiér vyhlásil, že od pondelka bude celé Taliansko červenou zónou - všetko zatvorené, žiadne cestovanie - ani do školy či za prácou. Vtedy som si naplno uvedomila závažnosť situácie.

V priebehu prvých dvoch týždňov sa postupne rozširovali všetky obmedzenia a od polovice marca sme v podstate nemohli vychádzať z domu na viac ako 300 metrov. Otvorené boli len potraviny, lekárne, novinové stánky a obchody s výpočtovou technikou. Tí, ktorí chodili naďalej do práce (boli presne stanovené zamestnania nevyhnutné na chod krajiny), ale išli na nákup potravín alebo do lekárne, museli mať so sebou čestné prehlásenie, v ktorom vysvetľovali, prečo sú vonku. Polícia to - na talianske pomery - dosť prísne kontrolovala.

Hoci som pravidelne sledovala správy a videla každým dňom rásť tie čísla úmrtí, snažila som sa tomu nepodliehať. Enrico síce musel chodiť do práce, ale ako technický pracovník v telekomunikáciách pracuje celý deň von a sám, takže ani on neprichádzal moc do kontaktu s inými ľuďmi. Ja som pracovala z domu a máme dom so záhradou, takže mi dni ubiehali celkom rýchlo medzi počítačom a záhradníčením. A dosť mi pomáhalo aj čítať si správy z vedeckého sveta a zisťovať, ako výskum tohto vírusu napreduje.

- Otázka pro Tánu a Janu: V březnu (marci) došlo i na dva státy bývalé federace. Jak jste prožívaly první zákazy? Čeho jste se nejvíc obávaly? Jak jste dodržovaly všechna nařízení?

Táňa: Keďže som chorá na srdce, respektovala som a dodržiavala som všetky opatrenia. Výhodou je, že žijem na vidieku a veľa som chodila do prírody a venovala sa záhradke. Vnímala som celú situáciu ako niečo veľmi nebezpečné.

Jana: Nejvíc jsem prožívala postupné rušení akcí v knihovně a omezování služeb pro čtenáře. Úplné uzavření knihovny jsem tenkrát obřečela. Nařízení jsem dodržovala a dodržuji. Nošení roušky pro mě nepředstavuje problém, stejně tak jako zvýšená hygiena rukou. V obchodě i jinde jsem

vždy nesnášela, keď sa ke mne príliš na tesno priblížili cizí ľudia, takže ani rozestupy mi nedělajú problémy.

- Jak se karanténa dotkla vašeho profesního života? Co bylo zakázané, co povolené? Jak byl omezen provoz? Kdy se situace zlepšila?

Marcela: *V Talinasku boli všetky kultúrne inštitúcie zatvorené od začiatku marca do polovice mája. Pracovala som v tom čase z domu. Odpovedala som na emaily našich používateľov, vyhľadávala som pre nich všetko, čo bolo dostupné online, vypracovávala som bibliografie, kontrolovala a opravovala som záznamy v našom elektronickom katalógu.*

K otvoreniu kultúrnych inštitúcií došlo postupne. Najskôr sme sa mohli vrátiť do práce, ale múzeá a knižnice ešte zostávali zatvorené. Potom začali prichádzať usmernenia, za akých podmienok môžeme otvoriť pre verejnosť. Ako prvé sa obnovili výpožičky kníh, ale ľudia si ich mohli vyzdvihnúť len na rezerváciu v presne určený čas. Študovne sa otvorili až začiatkom júla. Aj tam si ale ľudia museli rezervovať miesta, ktorých počet bol obmedzený. Počas celej návštevy múzea alebo knižnice museli mať ľudia - a aj my pracovníci - nasadené rúška. V Taliansku v podstate platiť príkaz nosiť rúška v interiéri od marca a nikdy nebol zrušený. Pri vstupe do budovy bola (a stále je) všetkým zmeraná teplota. Vrátené knihy putujú do sedemdňovej karantény. Po odchode študujúcich očistím stôl, stoličku a okolitý priestor alkoholom. A samozrejme dodržiujem odporúčané pravidelné vetranie.

Toto vlastne platilo do začiatku decembra, kedy boli pre verejnosť znovu zatvorené múzeá aj študovne. Obecné a mestské knižnice sú síce otvorené, ale boli opäť uzatvorené čítárne a študovne a knižnice poskytujú len výpožičné služby na rezerváciu.

Táto situácia je pre mňa veľmi komplikovaná. Naša knižnica je úzko špecializovaná na štúdium histórie a technológie keramiky a mnohé knihy a štúdijné materiály sa nikde inde v Taliansku nenachádzajú. Snažím sa teda našim používateľom vychádzať čo najviac v ústrety a buď im posielam naskenované materiály z našich fondov, alebo sa snažím vyhľadať pre nich čo najviac informácií dostupných online. Obraciam sa aj na rôzne zahraničné knižnice so žiadosťou o zaslanie digitalizovaných kópií ich dokumentov.

Takže vlastne sa tu situácia zlepšila cez leto, lebo sme mohli znovu otvoriť pre verejnosť a teraz už takmer mesiac máme zas zatvorené.

Táňa: *V mojom pracovnom živote som nemohla realizovať pripravené podujatia, na ktorých som pracovala niekoľko mesiacov. Táto situácia pretrváva doteraz.*

V knižnici poskytujeme služby čitateľom s dodržiavaním nariadených opatrení. V lete nastalo uvoľnenie, ale už na jeseň sa začali všetky obmedzenia opakovať.

Jana: Už jsem zmínila výše. Knihovnu jsme postupně úplně uzavřeli pro veřejnost. Hodně jsem váhala, zda máme my zaměstnanci chodit do práce a riskovat tak nákazu.

Nakonec jsme se dohodli, že v knihovně je hodně práce a že doma bychom se necítili dobře. V jarní vlně jsme hlavně uklízeli, rovnali a doháněli resty.

Znovuotevření knihoven přišlo náhle, naštěstí jsme měli vše připravené.

V létě se situace jevila dobře. Postupně jsme snižovali všechna

minusová čísla (počty čtenářů, výpůjček...) a uspořádali jsme několik

akcí pro veřejnost a pro děti. Nejlepší byl jarmark na konci srpna. Pak se

ale zase začalo vše zhoršovat. Rušili jsme přeložené akce,

sledovali, jak k nám přestávají chodit učitelé a děti. Nic příjemného.

Tat'ána SIVOVÁ

- Patříte k těm, kteří berou onemocnění vážně nebo spíše k těm, kteří za koronavirem vidí „chřípečku“?

Marcela: Tým, že Taliansko bolo touto pandémiou od začiatku veľmi postihnuté a v prvej vlně nám umieralo aj viac ako tisíc ľudí denne, beriem situáciu vážne a nepodceňujem ju.

Táňa: Rozhodne mám pred touto chorobou rešpekt. Dodržiavam hygienu a odstup. Vyhybam sa veľkému množstvu ľudí. Nosím rúško. Zároveň si myslím, že keď sa ľudia správajú rozumne, môžu sa ochrániť.

Jana: Beru ho vážně, snažím se tzv. mu „nechodit naproti“.

- Jak vám osobně vadí roušky? Mimochodem uvědomil jsem si, že v Čechách máme „tu“ roušku, tak na Slovensku „to“ rúško.

Marcela: *Mne vôbec. Tak, ako väčšina mojich kolegov, aj ja chodím do práce vlakom a teda prichádzam do kontaktu s množstvom neznámych ľudí. Považujem rúško za dobrú pomôcku v obmedzení šírenia nielen tohto vírusu. Všimla som si aj - keďže od októbra je nariadené nosiť rúška aj v exteriéri - že tento rok sa mi vyhli moje tradičné jesenné alergie.*

Táňa: *Rúško mi veľmi prekáža, rosia sa mi okuliare a ťažko sa mi dýcha. Ale nosím ho tam, kde to je potrebné.*

Jana: *Je to jisté omezení, ale až tak mi nevadí. Daleko viac mi vadí lidé a zejména prodavačky s rouškou pod nosem. Jednak tím porušují povinnost zakrývat si dýchací cesty a jednak je to hodně neestetické.*

- Přes léto jsme v Čechách jsme hodně „rozvolňovali.“ Jak v Itálii a na Slovensku?

Marcela: *V lete sa čo-to rozvoľnilo aj v Taliansku. Od začiatku mája sa otvorili všetky obchody, reštaurácie, bary, kaviarne. Skúsili to aj s diskotékami, ale po dvoch-troch prípadoch nakazenia sa takmer všetkých účastníkov, boli tieto od augusta znova zatvorené. Turizmus obmedzený nebol, okrem teda toho povinného nosenia rúšok v interiéroch. Pláže boli celkom plné, aj kultúrne podujatia sa znovu rozbehli. Ale myslím, že väčšina ľudí si dávala pozor a dodržiavala pravidlá. Až som bola prekvapená, ako vedľa byť Taliani disciplinovaní. Tá prvá vlna pandémie bola natoľko silná a toľko ľudí tu umrelo alebo ochorelo naozaj vážne, že tých, ktorí to podceňujú je naozaj minimum.*

Táňa: *Na Slovensku sme tiež veľa povolili. Súčasné žijúce generácie si podobnou situáciou ešte neprešli, je to pre všetkých niečo nové, s čím sa musíme naučiť žiť, kým nebude účinná liečba.*

- S podzimem přišla druhá vlna. Očekávaly jste druhou vlnu nebo jste doufaly, že bude přece jenom lépe?

Marcela: *Ešte niekedy na jar som si myslela, že na Vianoce to už bude všetko za nami. Potom - už v lete - sa začali objavovať správy, že vedci očakávajú na jeseň druhú vlnu. A to sa presne stalo so začiatkom školského roka v Česku a na Slovensku. Videla som, ako sa tam situácia zhoršuje a predpokladala som, že tomu tak nebude inak ani v Taliansku. Tu sa totiž školský rok začína až v polovici septembra. V priebehu októbra mi už bolo jasné, že tento rok na Vianoce na Slovensko nepôjdem. Bude to po prvýkrát odkedy som sa pred ôsmymi rokmi sem presťahovala.*

Táňa: *Dufala som, že bude lepšie.*

Jana: Všeobecne se říkalo, že druhá vlna přijde. Nikdo ale asi nečekal, že přijde s takovou silou. Já také ne. Spíš jsem doufala, že bude lépe.

- V čem myslíte vlády vašich zemí postupovaly správně, v čem naopak chybovaly?

Marcela: Podľa mňa to prvé uzavretie celej krajiny ešte predtým, než sa vírus rozšíril aj do južných častí Talianska, bol veľmi dobrý krok. Inak by obetí bolo mnohonásobne viac. Pozitívne vnímam aj to, že po prvom uvoľnení sa mnohé opatrenia prijímajú na regionálnej úrovni. V Taliansku majú regióny značnú samostatnosť a zavádzajú či rušia nariadenia podľa aktuálnej situácie v tej-ktorej oblasti. Dobré je aj, že komunikácia na vládnej aj regionálnej úrovni v podstate jasná a nie tak veľmi zmätočná, ako je tomu v Česku alebo na Slovensku.

Táňa: K našej vláde sa nemienim vyjadrovať

Jana: Po bitvách je každý generál. Dnes (6. 12. 2020) se mi například nelíbí rychlé rozvolňování.

- Otázka speciálně pro Táňu: Na Slovensku se během koronaviru změnila vláda. Jak si podle tvého názoru vedly obě vlády?

Táňa: My máme nějakú vládu?

- Otázka pro Janu: V Čechách se zase střídali ministři zdravotnictví. Kdo z nich na tebe působil nejvěrohodněji?

Jana: Bohužel, celá vláda na mě působí nevěrohodně. Ryba smrdí od hlavy. Nepracují jako tým, a hlavně to na mě působí, že pracují jen pro sebe a proto, aby se ukázali, nikoliv pro blaho své země.

- Přinesl koronavirus nějaké pozitivum z hlediska vaší profese nebo práce, např. přenos některých aktivit na internet atp.?

Marcela: Áno, môžem v celej tejto situácii nájsť aj pozitíva - možno skôr vo všeobecnejšej rovine. Ešte pred pandémiou boli možnosti, ktoré poskytuje internet v knižničných službách len veľmi málo využívané zo strany verejnosti. Ministerstvo kultúry, ale aj samotné knižnice rozbehli v prvých mesiacoch informačné kampane o rôznych zdrojoch informácií dostupných na internete, o možnostiach výpožičiek elektronických kníh a časopisov, o konzultačných a bibliografických službách. V knižničných skupinách na sociálnych sieťach veľa diskutujeme o tom, ako sa čo najviac priblížiť k čitateľom a ako im čo najviac uľahčiť prístup k informáciám v tejto

komplikovanej dobe.

Táňa: Priniesol mi negativa, strach o moje deti a vnúčatá a obmedzenie stretnutí s nimi.

Jana: *Naučil nás nové zaujímavé veci ve virtuálním prostředí. Byla jsem pyšná, když se povedla první online beseda a křest knihy s Danielem Polmanem. Naučili jsme se pracovat na různých online platformách. Mám radost z každého malého filmu, který vytvářejí kolegyně v dětském. Těší mě pozorovat kolegyně v oddělení pro dospělé, které s neskutečnou trpělivostí vysvětlují a obsluhují. Co je možná nejdůležitější, uvědomila jsem si s plnou silou, že mám ráda, když to v knihovně žije, když není úplné ticho, ale když štěbetají děti, na chodbě si povídají dospělí čtenáři a do toho vyjdou na kávu o přestávce studenti Virtuální univerzity 3. věku.*

- Jak jste prožívaly letošní rok? Cestovaly jste? Věnovaly jste se svým koníčkům?

Marcela: *Tento rok som necestovala. Ešte aj letnú dovolenku sme strávili v našom meste - v Ravenne. Ale užili sme si ju. Navštívili sme po dlhej dobe všetky múzeá a pamätihodnosti. Na obed a večeru sme chodili do reštaurácií v centre mesta, aby sme aspoň trochu pomohli lokálnym podnikateľom.*

Výhodou pre mňa je, že náš dom má veľkú dvor, takže som sa venovala záhradkárčeniu. Tým, že v oblasti, v ktorej bývam, sú mierne zimy, môžem po celý rok pestovať zeleninu. Momentálne mi na hriadkach rastie kel, kapusta, karfiol, mrkva.

Začali sme chodiť na večerné prechádzky. S mojou mamou, ktorá je na Slovensku, cvičievame spoločne jógu cez videohovor. A samozrejme mám oveľa viac času na čítanie.

Táňa: Cestovala som po Slovensku a koníčkom som sa venovala.

Jana: *Bohužel, cestovat se moc nedalo. Na jaře jsem se snažila pracovat na zahradě, ale pořekadlo „čím hloupější sedlák, tím větší brambory“ se nenaplnilo. Dovolenou jsem strávila v Čechách a na Moravě. Nejhezčí byl týden na jižní Moravě s dcerou a pak podzimní Šumava s přáteli. Mými koníčky jsou čtení a ruční práce, tam se nic nezměnilo. Stále na ně mám málo času. Velkým koníčkem je knihovna. Díky zvolnění jsme hodně času věnovali přípravě podkladů do soutěže knihoven a vyplatilo se, jičínská knihovna získala třetí místo v soutěži Městská knihovna roku 2020.*

- Jak byly omezeny aktivity organizace, ve které pracujete? Kterých zrušených akcí či aktivit nejvíce litujete?

Marcela: *Medzinárodné múzeum keramiky vo Faenze, kde pracujem, je spravovanú nadáciou, čiže je to akoby súkromná inštitúcia z malej časti spolufinancovaná aj mestom, ale z podstatnej časti si na seba musí zarobiť sama. Ešte v novembri 2019 sme otvorili veľkú výstavu medzinárodného charakteru - Picasso a jeho keramická tvorba - v spolupráci s Picassovým múzeom v Paríži. Vstupné z tejto výstavy, ktorá mala trvať do konca apríla nám malo priniesť nemalé prostriedky na budúci chod múzea. Bohužiaľ sa tak kvôli pandémie nestalo. To isté sa zopakovalo teraz v decembri, kedy sme museli predčasne zatvoriť druhú veľkú výstavu tohto roku "Alfonso Leoni, génius - rebel", na ktorú sme sa pripravovali niekoľko rokov. Vždy mi je aj veľmi ľúto, keď musím odpísať na nejakú požiadavku našich používateľov, že im kvôli rôznym obmedzeniam nemôžem pomôcť v ich štúdiu a výskume, aj keď by som veľmi chcela.*

Táňa: Najviac ma mrzí, že sa nemohla uskutočniť Martinská poetická jeseň, na ktorej som veľmi veľa pracovala. V Turčianskej knižnici sa oklieštili všetky podujatia.

Jana: *Rušení pečlivě připravených akcí bylo moc smutné. Zrušili jsme například celostátní Knihovnickou dílnu a řadu besed, které jsme přesunuli na podzim a pak na začátek roku 2021 a teď už zase uvažují o nových termínech. Je to už vysilující. Vrátili jsme dvě dotace MK ČR, protože plánované akce nebylo možné uskutečnit...*

- Prodělaly jste COVID nebo někdo z vašeho nejbližšího okolí? S jakým průběhem?

Marcela: *Našťastie sa to mne, aj mojím blízkym vyhlo. Niektorí kolegovia môjho manžela tú chorobu prekonali, boli aj takí, ktorí museli byť hospitalizovaní.*

Táňa: COVID prekonala jedna osoba v mojej rodine s ľahkým priebehom.

Jana: *Nejbližší byla kolegyně. Neměla těžký průběh, ale ani chřipčka to nebyla. Byla od začátku hodně zodpovědná, vážím si jí za to.*

- Myslíte si, že kdybyste žily v jiné zemi, než žijete, prožily byste karanténu lépe? Proč?

Marcela: *Nemyslím si to. Podľa mňa veľa záleží aj od vnútorného nastavenia človeka a jeho okolia. Mne dosť pomáha to, že s Enricom a aj s mojimi priateľmi a kolegami si uvedomujeme závažnosť situácie a jej riziká a vzájomne sa podporujeme. Považujem za dôležité snažiť sa nájsť si k sebe cestu, pochopiť sa navzájom. Sme v tom všetci spoločne a len spoločne sa nám môže podariť z toho výjsť.*

Táňa: Vzhľadom na politickú situáciu v našej krajine by som určite

prežila karanténu lepšie v niektorých iných krajinách.

Jana: Nemyslím, byla bych ještě vzdálenější místům a lidem, které mám ráda. Možná tak nějaký čas pobýt na krásné pláži u moře, ale i to by omrzelo.

- Co se vám v roce 2020 podařilo? Máte nějaké pozitivum z letošního roku?

Marcela: Tým, že som sa nemohla fyzicky stretnúť s mojou rodinou a priateľmi zo Slovenska, začala som oveľa intenzívnejšie s nimi komunikovať cez videohovory alebo správy. Napokon aj s tebou som si začala aktívne dopisovať.

Mala som aj dosť času na varenie a naučila som sa robiť passatelli - miestny druh cestoviny do vývaru, čo veľmi ocenil aj môj muž.

Táňa: Áno, mám – žijem!

Jana: Jednoznačne: 3. místo v soutěži Městská knihovna roku 2020.

Jana BENEŠOVÁ

- Na závěr Vás poprosím, abyste zavěštily z křišťálové koule: S jakými nadějemi se díváte do roku 2021? Bude to opět covidový rok? A na co se nejvíc těšíte, ať hrozba COVIDu pomine?

Marcela: Predpokladám, že do jari sa ešte budeme potácať medzi prikazmi, zákazmi a obmedzeniami. Veľmi dúfam, že vakcíny budu čoskoro dostupné všetkým a určite, hneď, ako sa bude dať, sa pôjdem zaočkovať. Ak to všetko dobre pôjde, po lete by už nemusela prísť ďalšia veľká vlna pandémie a budúce Vianoce by som mohla opäť stráviť na Slovensku. Na to sa asi najviac teším.

Táňa: Rok 2021 vôbec nevidím ružovo. Každý deň budem musieť prijať a hľadať si v ňom aj niečo dobré.

Jana: *Mám obavy, že ešte nějaký čas ta nepříjemná situace potrvá. Jsem si zcela jistá, že se nechám očkovat, tak budu čekat, až na mě vyjde řada. Až hrozba pomine? Budu se scházet s milými lidmi, objímat se s nimi, chodit „na kafičko“. Vychutnám si večeri v restauraci, půjdu na koncert, pojedu do divadla.*

Děkuji Vám všem za odpovědi a doufám, že se v příštím roce setkáme třeba na Martinské poetické jeseni v Martině!

Hodně zdraví a úspěšný nový rok bez COVIDu přeje Václav

Václav FRANC - LOJZA

Ty dlouhé zimní večery jí dávaly pořádně zabrat. Ještě v létě, když mohla chodit chodit po zahradě a okopávat pár záhonků zeleniny, se cítila docela dobře. Pochopitelně se o své hlásil věk a artróza, v koleně ji dloubalo, ale na osmdesátku se necítila. Měla elánu na rozdávání. Občas zaskočila Božka nebo Marie, ale kde je jim konec. Stejně jako jejímu Lojzíkovi.

Odešel na jaře, vlastně celou zimu proležel na kanapi v kuchyni. Nebyl to už dávno on. Jindy pořád něco šukal po venku. Aspoň nakrmil králíky, nasekal trávu, štípal dříví, ale dlouhá zima mu dala zabrat. Polehával. Dělal, že čte noviny. Ale spal, noviny mu vypadly z ruky. Zůstaly bezvládně ležet vedle něj, jako onoho odpoledne na počátku dubna, kdy jí Lojza řekl, že se jen natáhne po obědě. Když ležel ještě v půl čtvrté, rozčílila se, že bude celý den polehávat. Pak si všimla bezvládné levé ruky volně spuštěné podél kanape v sednici.

Od pohřbu to bude už osm měsíců. V létě to šlo, ale od Dušiček se sama cítila smutně a opuštěně. U televize usínala, číst knížky ji nikdy moc nebavilo a nějaké to štrikování? Pro koho by to dělala?

Uvařila si kafe, sedla si do křesla a dívala se na Lojzíkovu fotku v rámečku. Už dávno to nebyl ten vyzábělý kluk, kterého potkala poprvé pár měsíců po válce. Vrátil se z totálního nasazení. Za těch pár poválečných chvil lístkového přidělového systému nestačil přibrat. Kost a kůže! Snad jí imponovalo, že byl nesmělý. Jako dneska jej vidí. Stál u stěny hospody, kam před půlnocí o tancovačce zaskočili. Snažil se jí poprvé políbit.

Listovala ve své životní knize a za okny houstla tma. Ach, ty dlouhé zimní večery, ty by neměly být. Už aby bylo jaro, všechno bude veselejší, jen jestli se jen dočká. V konzumu říkali, že Božka spadla doma v kuchyni a zlomila si nohu v krčku. Je na LDNce a kdo ví, jestli se ještě vůbec do vsi vrátí. Co kdyby se podobný úraz stal jí? Kdo ji objeví? Možná za pár dní si někdo ze vsi všimne, že nebyla nakupovat. Budou muset násilím otevřít dveře. Najdou ji mrtvou v kuchyni ležet na podlaze. Myšlenky na smrt se v těch dnech vracely stále častěji. Nic ji nedokázalo rozptýlit. Jako by čekala, až si pro ni dáma v černé róbě přijde.

Ráno se probudila v křesle zimou. Kamna byla zahalena černým flórem. Musí rychle vymést kamna a zatopit. Pak si postaví vodu na čaj a až se trochu zahřeje, půjde na nákup.

Když se objevila na schodech s popelníkem naplněným vyhaslými oharky, lekla se vrstvy čerstvě napadaného sněhu. Ještě ke všemu bude muset vymetat sníh, pomyslela si.

Když v tom uslyšela pod schody zamňoukání. Podívala se dolů a pod posledním schodem tam uviděla mourovaté kotě. Bylo už odrostlejší, asi z letošního jarního vrhu. Přeshlapovalo nesměle pod schody a mokrý sníh jej zábl do tlapek. Kost a kůže! Bez cizí pomoci by zimu nepřechkal.

„Božínku, kde ses tady vzal?“

Sestoupila a snažila se kotě chytit, ale uteklo před ní o pár metrů dál. Sedlo si a pozorovalo ji. „Ty trdlo jedno, já ti nic neudělám,“ snažila se ho obměkčit slovy.

Když obsah popelníku skončil v popelnici, mourek zase seděl pod schody. Choulil se zimou.

„Tak pojď dál a neboj se,“ nechala pootevřené dveře do chodby.

Kocourek vyskočil na první schod, nesměle se ohlížel kolem sebe, jestli mu nehrozí nebezpečí, ale hlad otupil jeho ostražitost. Pomaličku vystoupal schodiště a jeho mourovatá hlava se opřela do dveří, takže je ještě více otevřely.

Rychle hledala nějakou misku. Nalila do ní mléko. Z lednice vyndala párek. Poslední dobou jí ani nechutná. Nadrobila jej na malé kousky na staré noviny.

„Tak pojď, ať mi nevyneseš teplo,“ vyzvala nečekaného hosta.

Kocourek chvíli váhal, ale když uviděl misku a maso, nedal se dlouho přemlouvat. Vklouzl do sednice a začal hltavě pít.

Pomalu za ním zavřela dveře. Lekl se, nastražil srst, ale neutekl. Vrátil se k nachystanému snídani.

Sedla si na židli a pozorovala jej. Když kocourek spořádal nachystané dobroty, začal se mýt. Po ranní hygieně přišel pomalu k ní. Začal se otírat o

nohu, jako by chtěl poděkovat.

Shýbla se, aby jej pohladit, ale ucukl. Vyskočil na kanape a začal se ukládat k spánku. Udělal kočičí hřbet, položil se na odložené noviny. Stočil se do klubíčka, jako kdyby tady bydlel odjakživa.

„Ty seš přesně jako můj Lojza, ten měl taky nejraději tady to kanape,“ řekla nahlas. Uvědomila si, že kocourek nemá jméno.

„Lojzíku, Lojzíku,“ volala na něj a on začal vrnět.

„Lojzíku, víš co, budeme tady spolu bydlet. Já ti něco dobrého koupím v konzumu.“

Od onoho prosincového rána si za dlouhých zimních večerů měla s kým povídat. I jaro přišlo mnohem mnohem dřív.

Jiří „George“ FIGURA (1937 - 2020)

Život někdy tropí zvláštní věci. Když jsem na letošní silvestrovské číslo Kulturního občasníku regionálních autorů vkládal motto Jiřího "George" Figury ("Život řaděný slivovicí má lepší chuť."), netušil jsem, že v pátek 13.prosince ve věku 83 let můj kamarád "George" opustí náš pozemský svět.

Měl jsem rád jeho optimismus, smysl pro humor, neboť Jiří Figura žádnou legraci nezkazil. Setkání s ním na poetických jarech v Jičíně nebo podzimech v Martine byla vždycky radostná. Bohužel na to příští už "George" nepříjede, nebudeme hrát jeho milovaný petanque, nebudeme se bavit jeho aforismy a básněmi. Jsem rád, že jsem s ním stihnul rozhovor pro ČAJ (viz [caj_146.pdf](#) (rehec.cz)).

"Georgi," budeš nám chybět!

A tak si dovolím parafrázovat Jirkovo tvůrčí motto: „Já to řeknu bez vytáček, mým vzorem je Jiří Žáček a vliv má také obrovský básník Jiří Krchovský!“

Nikdy nezapomenu na Jirku Figuru a jeho veselou náтуру!

Jiří „George“ FIGURA, ing. (1937 - 2020) - člen Literárního klubu Petra Bezruče od roku 1998. V roce 1999 absolvoval kurz žurnalistiky pořádaný Centrem nezávislé žurnalistiky v Praze ve spolupráci s nadací Freedom Forum (New York, USA). Píše aforismy, epigramy, fejetony a články do regionálního tisku. Snaží se o obnovu starojaponské formy veršů v haiku, tanka a waka. Velmi oblíbené jsou jeho limericky psané v pětiveršové formě s neodmyslitelným jazykovým gagem, který nás zavádí do šťastné říše zapomnění a radosti, podobně jako lidová píseň a říkadla. Získal celou řadu ocenění v celostátních soutěžích.

Žil v Nové Vsi u Frýdlantu n.O. Milovník sportu (tenis, nohejbal) a je mistrem města v pétanque. Uznává, že literární dílo musí obsahovat tři pilíře: 1. Stručnost a vtip 2. Vtip a stručnost 3. Stručnost a vtip. Kromě každoročně vydávaných almanachů, vydal tři kolibříky: Z beskydských kotárů, škarp a roklí, Z beskydských hospod, krčem a putyk a Fotbalové haiku. Na rok 2008 vydal (opět ve formě kolibříka): Beskydské moře (čas, pohody a inspirace).

Oblíbené motto: „Před verši smekni, u HAIKU se zamysli.“